

Tomaž Simetinger, gost Etnološkega večera o Ponikovskih mačkarih (foto: Miha Špiček, 4. 5. 2023).

Adela Pukl in Tomaž Simetinger med pogovorom o knjigi (foto: Miha Špiček, 4. 5. 2023).

POGOVOR S TOMAŽEM SIMETINGERJEM, AVTORJEM KNJIGE *PONIKOVSKA MAČKARE*

Etnološki večer, Slovenski etnografski muzej, 4. maj 2023

Konec leta 2022 je v okviru Knjižnice Glasnika SED izšla monografija Tomaža Simetingerja z naslovom *Ponikavske mačkare*. V okviru etnološkega večera smo v četrtek, 4. maja 2023, v upravni hiši Slovenskega etnografskega muzeja v Ljubljani v prekratnem pogovoru skušali izvedeti, kako in zakaj je knjiga nastala ter predvsem, kakšen je njen pomen za Ponikovce. Pogovor je vodila Adela Pukl, kustodinja za duhovno kulturo v Slovenskem etnografskem muzeju.

Ponikavske mačkare so pustna šega z elementi ljudskega gledališča v Ponikvah v Dobropolju. Na pustno nedeljo po vasi raznašajo časopis *Novice Malega Pariza*, v katerem so zapisane različne rubrike z opisom lokalnih dogodkov preteklega leta. Na pustni torek uprizorijo poberijo po hišah, predstavo s šaljivim programom, večerni ples po hišah in zabavo, na pepelnično sredo pa sežig pusta. Leta 2015 je bila pustna šega vpisana v Register nesnovne kulturne dediščine, kjer je danes kar 14 elementov, ki predstavljajo pustne šege.

V več kot desetletje dolgem sodelovanju, raziskovanju in vključevanju v pustno dogajanje v Ponikvah si je Tomaž Simetinger pridobil zaupanje ljudi na terenu in vzpostavil medsebojno spoštovanje, katerega plod je knjiga, ki predstavlja predvsem pomemben dokument za Ponikovce, pa tudi za vse raziskovalce pustnih mask in šeg. Knjigo, ki ima 179 strani, je uredila Urša Šivic.

Z avtorjem knjige smo se pogovarjali o tem, kako se je vse skupaj začelo, kako se je lotil priprave knjige, o zahtevnosti raziskovanja relativno zaprte fantovske skupnosti in zapletenega poteka pustne šege, o (ne)vključenosti žensk in deklet, o spremembah in tradicionalnih pustnih likih. Analizirali smo, kakšne so bile prednosti in ovire tega, da je bil »zunanjci« in ne »njihov« oz. domačin. Pogovarjali smo se o tem, kako določiti začetek oz. začetke neke pustne šege glede na to, da se informacije večinoma prenašajo ustno (če ni lokalnih zapisovalcev zgodovine), spomin domačinov pa tudi ni povsem zanesljiv. Izpostavili smo posebnost Ponikovskih mačkar, ki je ena redkih pustnih skupin (poleg Drežniških in Ravenskih pustov), katere nosilci so izključno mladi neporočeni fantje, ki ohranjajo fantovsko skupnost. Govorili smo o tem, kaj to pomeni, kakšna so pravila, kako poteka vstop v fantovsko skupnost, kaj jim pomeni vstop v skupino in pripadnost skupnosti, ali vsi fantje, ki dopolnijo 16 let, pristopijo v fantovsko skupnost. Na koncu se je razvila živahna razprava o raziskovanju pustnih šeg in mask ter o tem, kaj ohranjanje pustne dediščine pomeni njenim nosilcem. Odgovore na navedena vprašanja boste našli v knjigi *Ponikavske mačkare*, ki jo toplo priporočam v branje. Čestitke vsem, ki so prispevali delo in čas, da je knjiga lahko izšla.

* Adela Pukl, magistrica etnologije in kulturne antropologije, kustosinja za duhovno kulturo, Slovenski etnografski muzej, adela.pukl@etno-muzej.si

Poslušalci so na koncu dejavno sodelovali v razpravi o raziskovanju pustnih šeg in mask (foto: Miha Špiček, 4. 5. 2023).

